

Prof. Dr. Jesús Alturo i Perucho

Llibres i capítols de llibre (darrers dos anys)

- Alturo, J. *Chartae Latinae Antiquiores*. Part CXII: Spain I. With the assistance of T. Alaix. Dietikon-Zürich: Urs Graf Verlag, 2017. ISBN 9783859512573.
- Alturo, J. *Chartae Latinae Antiquiores*. Part CXIII: Spain II. With the assistance of T. Alaix. Dietikon-Zürich: Urs Graf Verlag, 2017. ISBN 9783859512580.
- Alturo, J. "Els llibres litúrgics des dels orígens del cristianisme a la fi de l'alta edat mitjana." *En Música i litúrgia medieval a la Biblioteca de Catalunya (s. IX-XIII)*, cap. 3. Escrits i memòria, 3. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2017. Apple edition.
- Alturo, J. "Oliba signa en la compra de dos volums de Priscià per part de la catedral de Barcelona." *En Oliba episcopus*, Marc Sureda i Jubany (dir.), 164–65. Vic: Museu Episcopal de Vic, 2018.
- Alturo, J. "Carta d'Oliba al rei Sanç III de Pamplona." *En Oliba episcopus*, Marc Sureda i Jubany (dir.), Vic: Museu Episcopal de Vic, 2018.
- Alturo, J. "Fragment d'un sermó per a la festa de Sant Galdric." *En Oliba episcopus*, Marc Sureda i Jubany (dir.), 165. Vic: Museu Episcopal de Vic, 2018.
- Alturo, J. "Foli de la Bíblia de Sant Miquel de Fluvià." *En Oliba episcopus*, Marc Sureda i Jubany (dir.), 153–54. Vic: Museu Episcopal de Vic, 2018.
- Alturo, J. "Las epistolas en la Cataluña altomedieval: un primer censo y algunas características." *En La lettre diplomatique*, ed. Hélène Sirantoine, 11–23. *Epistola*, 2. Madrid: Casa Velázquez, 2019.
- Alturo, J., i T. Alaix. "L'escriptori de la catedral de Vic des dels seus inicis fins a l'esplendor del segle XI." *En La catedral de sant Pere de Vic*, a cura de Marta Crispí, Sergio Fuentes i Judith Urbano, 127-139. Vic: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2019.
- Alturo, J. "Pròleg." *En Torras Cortina, M. Navarcles a l'època feudal (segles X–XII)*, 6–7. Manresa: Centre d'Estudis del Bages, 2019.

Articles (darrers dos anys)

- Alturo, J. "Dos testimonis més del Breuiarium apostolorum." *Miscel·lània Litúrgica Catalana* 24 (2016): 19-32.
- Alturo, J., i T. Alaix. "El programa iconogràfic de les pintures murals de Polinyà i el seu ideador." *Catalunya Cristiana*, Març 19, 2017, 27.
- Alturo, J. *Introducció Acta Numismàtica* 47 (2017), 5-10.
- Alturo, J., T. Alaix. "El programa iconogràfic de les pintures murals de Polinyà i el seu ideador." *Butlletí* (Amics de l'Art Romànic del Bages) 182 (gen-abr 2017): 3-5.
- Alturo, J. "El Martiri de Lull de Ramon Picó i Campanar en la primera versió autògrafa de l'autor." *Homenatge a Pere Gabriel* 2. Randa 78 (2017): 69-72.
- Alturo, J., i T. Alaix. "Noves aportacions al coneixement de la història de l'església de Sant Salvador de Polinyà i les seves pintures murals." *Arraona* 36 (2017): 182-91.
- Alturo, J. "Non nobis, sed uobis: el P. Cebrià Baraut més enllà de les seves aportacions." *Església d'Urgell* 462 (2017):1-12.
- Alturo, J., i T. Alaix. "La primera notació musical datada d'Europa." *Miscel·lània Litúrgica Catalana* 25 (2017): 53-83. doi.org/10.2436/20.1002.01.25.
- Alturo, J., i T. Alaix. "L'acta de consagració de l'església ribagorçana de Sant Climent de Rallui i les seves miniatures." *Nabius* 15 (des. 2017): 20-23.
- Alturo, J. "La discreta saviesa: Alexandre Olivar i Daydí (1919-2018), monjo del monestir de Montserrat." *La Vanguardia*, 9 d'octubre de 2018, 29.
- Alturo, J. "L'Enric Marsol Farrero, company de pupitre i bibliotecari." *Núvol, el digital de cultura*, 16 de novembre de 2018. <https://www.nuvol.com/noticies/enric-marsol-farrero-company-de-pupitre-i-bibliotecari/>
- Alturo, J., i T. Alaix. "Un mot més sobre l'epitafi de Llevant de l'any 976." *Anuari de Filologia: Antiqua et Mediaevalia* 8 (2018): 34-46. <http://revistes.ub.edu/index.php/AFAM/article/view/27077/28118>
- Alturo, J. "De Sant Pere de Rodes a Sant Pere de Roda?." *Serra d'Or* 710 (2019): 4-5.

– Alturo, J. "Vida i cultura a Organyà entre els anys 1091 i 1135." *Església d'Urgell* 475 (March 2019): 1-8.

– Alturo, J., i T. Alaix. "El Virgili de Vic: breu avanç sobre la data, l'origen i l'autor de la còpia del còdex." *Ausa* 28, núm. 181–82 (2018): 851-857. <https://raco.cat/index.php/Ausa/article/view/352732/443756>

Alguns llibres anteriors publicats:

—*L'arxiu antic de Santa Anna de Barcelona (Fons de Santa Anna i de Santa Eulàlia del Camp) del 942 al 1200: aproximació històrico-lingüística*. Barcelona: Fundació Noguera, 1985. 3 vol. Premi al Millor Treball d'Investigació «Ciutat de Barcelona» 1982.

—*Diplomatari de Polinyà del Vallès del segle X al XII: aproximació a la història d'un poble del segle X al XII*. Barcelona, 1985. Premi de la Fundació Mossèn Josep Sanabre 1984.

—*Diplomatari d'Alguaire i del seu monestir santjoanista, de 1076 a 1245*. Barcelona: Fundació Noguera, 1999.

—*Studia in codicum fragmenta*. Universitat Autònoma de Barcelona, 1999.

—*El llibre manuscrit a Catalunya: orígens i esplendor*. 2a. ed. Barcelona: Generalitat de Catalunya/Editorial 62, 2000. (Col·lecció Som i Serem; 14).

—*Història del llibre manuscrit a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003. (Textos i Documents; 23). Premi Crítica Serra d'Or de Recerca en Humanitats, 2004.

—*El calze i la lira entre reixes: culte i textos clandestins dins la Presó Model de Barcelona (1937)*. Lleida: Pagès, 2008. (Guimet; 111).

—*Diplomatari d'Alguaire i del seu monestir duple de Sant Joan de Jerusalem (1245 a 1300)*. Barcelona: Fundació Noguera, 2010.

—*Memòries de la Guerra Civil i notes parroquials de postguerra de Mn. Joan Agut i Ribera, rector de Santa Maria de Montmaneu*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011.

—*Liber iudicum popularis ordenat pel jutge Bonsom de Barcelona*. Barcelona: Departament de Justícia i Interior de la Generalitat de Catalunya, 2003. [en

col·laboració amb els professors J. Ma. Font i Rius, Y. García, A. Olivar i A. M. Mundó].

—*Llibre dels judicis: traducció catalana moderna del Liber iudicum*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia i Interior, 2008. [en col·laboració amb els professors J. Bellès, J. Ma. Font i Rius, A. Olivar i A. M. Mundó].

Alguns capítols de llibres i articles publicats:

—«Le statut du scribe en Catalogne (XIIe-XIIIe siècles)». En: *Le statut du scribe au Moyen Âge*. Cluny, 17-20 juillet 1998. París: École des Chartes, 2000.

—«La escritura visigótica: estado de la cuestión». *Archiv für Diplomatik. Schriftgeschichte Siegel-und Wappenkunde*. Vol. 50 (2004), p. 347-386.

—«L'insegnamento della grammatica nella Catalogna medievale». En: *Libri di scuola e pratiche didattiche: dall'Antichità al Rinascimento: atti del Convegno Internazionale di Studi I*. Montecassino: Edizioni Università di Cassino, 2010. p. 207-227.

—«L'enseignement et l'apprentissage de l'écriture en Catalogne au Moyen Âge». En: *Teaching, writing, learning to write: proceedings of the XVth Colloquium of the Comité International de Paléographie Latine*. Ed. by P. Robinson. London: King's College, 2010. Cap. 14, p. 193-204.

—«El testamento sacramental de Moción del año 987 y su redactor, el juez Ervigio Marco». En: *Homenaje al Profesor Dr. D. José Ignacio Fernández de Viana y Vieites*. Granada: Universidad de Granada, 2012. p. 29-46.

—«El conocimiento del latín en la Cataluña del siglo IX: un capítulo de su historia cultural». *Euphrosyne*. Vol. XXI (1993), p. 301-308.

—«Métodos y posibilidades de estudio en historia del libro, con especial atención al códice gótico hispano». *Signo: Revista de la Cultura Escrita*. Vol. 2 (1995), p. 133-170.

—«Les inventaires de livres dans la Catalogne du IXe au XIIe siècles». *Scriptorium*. Vol. L/2 (1996), p. 370-379.

—«Escritores latinos de Catalunya: el canónigo Ermengol Bernat de la Seu d'Urgell (s. XI)». *Humanitas*. Vol. L/1 (1998), p. 395-417.

—«Deux nouveaux fragments d'un manuscrit de l'*Itinerarium Egeriae* du IX siècle». *Revue Bénédictine*. Vol. 115/2 (2005), p. 241-250.

—«Una oració en hexàmetres llatins adreçada a la Mare de Déu de Montserrat atribuïble al rei Felip III (1599)». *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*. Vol. L (2005-2006), p. 393-405.

—«De nuevo sobre el *Carmen in laudem Raimundi Berengarii IV* del manuscrito 31 de Roda (olim 8)». *Anuario de Estudios Medievales*. Vol. 42/2 (2012), p. 469-478.

—«Les études sur les fragments de manuscrits en Espagne: bilan et considérations diverses». *Revista de História da Sociedade e da Cultura*. Vol. 12 (2012), p. 79-112.

—«Restos del códice visigótico más antiguo de origen aragonés: unos *Moralia in Iob* de san Gregorio de la primera mitad del siglo IX». *Aragón en la Edad Media*. Vol. 23 (2012), p. 25-38.

—«Nova edició del *Sermo in festiuitate sancti Ermengaudi*, de l'any 1044, atribuïble al gramàtic Borrell Guibert». *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*. Vol. LII, 2009-2010 (2012), p. 11-19.

—«El Baldaquí de Ribes i les seves inscripcions: origen i noves propostes d'interpretació». Amb Tània Alaix. *Ausa*. Vol. XXVI, 172 (2013), p. 247-257.

—«*Corpus Biblicum Medii Aevi Cataloniae*: códices, fragmentos, membra disiecta y referencias librarias: una primera aproximación». *Memoria Ecclesiae* Vol. XXXVIII (2013), p. 69-114.

—«Sobre el sermó de sant Galdric, atribuït al bisbe Oliba, i els altres textos transmesos pel fragment de còdex XIII-6 de l'Arxiu Capitular de Vic». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*. Vol. XXII (2014), p. 19-52.

—«Encara sobre la inscripció de Tassi del monestir de Sant Pere de Rodes». Amb Daniel Rico. *Pyrenae: Revista de Prehistòria i Antiquitat de la Mediterrània Occidental*. Núm. 46, vol. 1 (2015), p. 147-158.

Tesis doctorals dirigides:

—Ponent de la Tesi Doctoral de R. Miravalls, *Corpus epigràfic dertusense*, llegida el 31 de maig de 1994, amb la qualificació d'Apte *cum laude*.

—Director de la Tesi Doctoral de J. A. Iglesias, *Llibres i lectures a la Barcelona baix-medieval: els inventaris i testaments de clergues, juristes, metges i altres ciutadans*, defensada el 12 de març de 1996, amb la qualificació d'Apte *cum laude* i Premi Extraordinari.

—Director de la Tesi Doctoral de J. D. Garrido, *El llibre de les conquestes de l'illa de Sicília: estudi i edició crítica*, defensada el 31 de gener de 1997, amb la qualificació d'Apte *cum laude*.

—Tutor de la Tesi Doctoral d'A. Pladevall, *La Il·lustració a Vic*, llegida el 27 d'abril de 1999 amb la qualificació d'excel·lent *cum laude*.

—Director de la Tesi Doctoral de X. Gil, *La dona i la cultura escrita en la Catalunya altomedieval*, defensada el de enero de 2004, amb la qualificació d'excel·lent.

—Director de la Tesi Doctoral de M. Torras, *El sistema educatiu a la Catalunya Central durant l'època medieval a través dels seus llibres (segles XIII-XIV)*, defensada el gener de 2004 amb la qualificació d'excel·lent.

—Director de la Tesi Doctoral d'Ainoa Castro Correa, *La escritura visigòtica en Galícia. I. Diócesis lucense*, defensada el 7 de juny de 2012 amb la qualificació d'Apte *cum laude*.

—Director de la Tesi Doctoral de J. Camprubí Sensada, *La catedral de Girona entre 1101 i 1144: col·lecció diplomàtica i estudi històric*, defensada el 12 de juliol de 2012 amb la qualificació d'Apte *cum laude*.

—Director de la Tesi Doctoral de J.-A. Pérez Mingorance, *La traducció catalana medieval del Regiment de prínceps de Gil de Roma: estudi codicològic i edició crítica*, defensada el 17 de desembre de 2014 amb la qualificació d'excel·lent.

—Director de la Tesi Doctoral d'A. Coll, *Diplomatari del monestir santjoanista d'Alguaire (1300-1350)*, (en procés de presentació).